

Fagotti

Instrumenttiopintojen sisällöt
ja arvioinnin perusteet
2024

Fagotinsoiton suoritusten sisällöt ja arvioinnin perusteet

Suomen musiikkioppilaitosten liiton perusopintojen ja syventävien opintojen suoritusten sisällöt sekä arvioinnin perusteet on laadittu Opetushallituksen laatimien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden hengessä.

Uudet sisällöt tuovat oppilaalle entistä enemmän vapautta ja opettajalle vastuuta ohjelmiston suhteen. Tärkeintä on soittoinnostuksen herättäminen ja hyvän musiikkisuhteen ylläpitäminen.

Suoritusten sisällöt

Suoritusten tulee rohkaista oppilasta oman musiikillisen identiteetin etsimiseen. Opettaja ja oppilas suunnittelevat suoritusohjelmat yhdessä.

Ohjelman tulee noudattaa keskimäärin kyseisen tason sisältösuorituksia. Suoritukseen voidaan sisällyttää ylempien tasojen ohjelmistoa edellyttäen, että oppilaalla on siihen vaadittavat tiedot ja taidot.

Ohjelman pitkäjänteisellä harjoittelemisella ja viimeistelyllä pyritään kehittämään oppilaan varmuutta ja ilmaisukykyä. Suorituksesta saatu kokemus sekä arvioijien kannustava ja rakentava palaute auttavat oppilasta asettamaan itselleen uusia tavoitteita.

Yhteismusisointi on oleellinen osa opiskelua ja esimerkiksi kamarimusiikin muodossa se voi muodostaa osan suorituksen ohjelmasta. Yhteismusisointi voi pitää sisällään eri tyylejä, esimerkiksi kansanmusiikkia ja/tai jazzmusiikkia.

Sävellajit

Asteikkoja soitetaan oppilaitoksessa sovittavien ainekohtaisten käytänteiden mukaan siten, että ne tukevat oppilaan kehittymistä ja huomioivat instrumentin erityispiirteet.

Asteikkosoiton nopeutta ei määritellä. Asteikolla ja murtosoinnuilla pyritään kehittämään instrumentin hallintaa kaikilla osa-alueilla, soittotekniikan notkeutta ja sujuvuutta sekä keskeisten musiikin rakennusainesten havaitsemista ja hallintaa soitettavassa ohjelmistossa.

Esiintymiset

Musiikki on tarkoitettu myös esitettäväksi, yleisölle soittaminen onkin erottamaton osa musiikinopiskelua. On tärkeää, että musiikin opiskelun ohella opiskelijat esiintyvät säännöllisesti erilaisissa konserttitilaisuuksissa.

Ohjelmisto

Teosluettelot on tarkoitettu opettajille esimerkinomaisiksi ohjelmiston suunnittelun apuvälineiksi, joita voi soveltaa. Oppilaan ohjelmiston tulee noudattaa keskimäärin kyseisen tason suosituksia. On suositeltavaa, että ohjelmistossa on aikamme musiikkia. Yksi teos voi olla vain kerran oppilaan teosluettelossa.

Harjoiteltavan ohjelmiston sekä suorituksen ohjelman tulee koostua erityyillisistä, eri säveltäjien sävellyksistä.

Teosluettelot löytyvät Suomen musiikkioppilaitosten liiton kotisivuilta osoitteesta www.musicedu.fi.

Opintokokonaisuuksissa IO1-, IO2- ja IO3-ohjelmistojen vaikeusaste rinnastetaan SML:n vuoden 2005 ohjelmistoluetteloihin. IO4-ohjelmiston tulee vastata aikaisemman opetussuunnitelman mukaisen opistotason tai D-tutkinnon tason vaikeutta.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppimista ja auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita ja saavuttamaan niitä. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy kannustavia ja rakentavia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itsearviointiin.

INSTRUMENTTIOPINNOT Alkeistaso

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- oppii oman instrumenttinsa hallintaa ja käsittelyä, osaa mm. nimetä instrumenttinsa osat ja käsitellä rööriä asianmukaisesti
- opettelee pitämään soittimestaan hyvää huolta.
- opettelee nuotin- ja rytmilukua
- opettelee soittamisen perustekniikkaa: perussormituksia, hengitystekniikan alkeita sekä eri artikulaatiotapoja
- oppii kiinnittämään huomiota sävelpuhtauteen
- pystyy soittamaan helppoja lastenlauluja tai melodioita
- opettelee musisointia myös improvisaation/säveltämisen keinoin
- opettelee korvakuulolta soittamista
- osallistuu yhteismusisointiin
- oppii esiintymään konsertissa tai muussa vastaavassa tilaisuudessa sooloteoksella ja/tai kamariyhtyeessä

Sävellajit

- alkeisopinnoissa ei vielä sävellajisoittoa

Suoritus

Suorituksessa esitetään yksi vapaavalintainen sävellys joko soolo- tai kamarimusiikkiesityksenä.

Arviointi

Viimeisestä esiintymisestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antaa oma opettaja. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

INSTRUMENTTIOPINNOT 1

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- oppii soittamisen perustekniikkaa: laajennetaan osattua äänialaa ja opitaan erilaisia artikulaatiotapoja
- osallistuu yhteismusisointiin
- opettelee prima vista-soittoa
- oppii kiinnittämään erityistä huomiota oikeaan äänenmuodostukseen sekä sointipuhtauteen
- opettelee röörien tekemistä ja muokkaamista
- opettelee musisointia myös improvisaation/säveltämisen keinoin

- osallistuu yhteismusisointiin
- oppii esiintymään konsertissa tai muussa vastaavassa tilaisuudessa sooloteoksella ja/tai kamariyhtyeessä

Sävellajit

- kahteen etumerkkiin asti, vähintään yhden oktaavin alalta
- molleista harmoninen tai melodinen asteikko

Ohjelmisto

- koostuu helpoista kappaleista ja etydeistä tai etydinomaisista teoksista

Suoritus

Suorituksessa esitetään yksi vapaavalintainen sävellys joko soolo- tai yhteissoittoesityksenä.

Arviointi

Viimeisestä esiintymisestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute.

Palautteen antaa oma opettaja kollegansa kanssa. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu

INSTRUMENTTIOPINNOT 2

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- oppii lisää valmiuksia teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin sekä fraseeraukseen
- harjoittelee ulkoa soittoa
- opettelee kuuntelemaan sävelpuhtautta muiden soittajien mukana
- opettelee prima vista-soittoa
- jatkaa improvisaation ja säveltämisen keinoin musisointia
- opettelee edelleen röörien tekemistä ja muokkaamista
- osallistuu yhteismusisointiin
- osaa esiintyä konserteissa tai muissa vastaavissa tilaisuuksissa säännöllisesti sooloteoksin ja/tai kamariyhtyeissä

Sävellajit

- 4 etumerkkiin asti, soitetaan vähintään 1,5 oktaavin alalta
- kromaattinen asteikko, yhden oktaavin alalta.

Ohjelmisto

- koostuu kappaleista ja etydeistä tai etydinomaisista teoksista, jotka monipuolisesti tukevat teknistä ja taiteellista kehitystä.

Suoritus

Esitysten tulee sisältää yhteensä kolme eri tyylistä sävellystä. Esitykset voi tehdä yhdessä konsertissa tai jakaa kahteen.

Arviointi

Suorituksesta annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antaa oma opettaja kollegansa kanssa. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

INSTRUMENTTIOPINNOT 3

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- saa valmiuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen
- osaa soittaa ja esittää ulkoa musiikkia
- hallitsee prima vista-soiton
- opettelee transponointia
- osaa luoda musiikkia ja osaa musisoida improvisoinnin ja säveltämisen keinoin
- osaa valmistaa itse röörin alusta loppuun asti sekä tehdä tarvittavat muokkaustoimenpiteet
- osallistuu yhteismusisointiin
- hallitsee esiintymisen konserteissa

Sävellajit

- 6 etumerkkiin asti, sekä kromaattinen asteikko vähintään 2 oktaavia sekä kromaattinen asteikko 2 oktaavin alalta

Ohjelmisto

- koostuu tekniikan eri osa-alueita harjoittavista etydeistä tai etydinomaisista teoksista, jotka monipuolisesti tukevat teknistä ja taiteellista kehitystä, sekä teoksista, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan ja tunnelmiltaan erilaisia.

Suoritus

Esitettävän ohjelmakokonaisuuden tulee sisältää neljä erityylistä teosta tai kolme jos yksi näistä on laajamuotoinen, ohjelman voi esittää yhdessä tai kahdessa konsertissa.

Arviointi

Esiintymiskokonaisuudesta annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antavat oma opettaja ja kaksi kollegaa, joista yksi voi olla toisen instrumenttiryhmän opettaja, jos ohjelmaan sisältyy kamarimusiikkia ja yksi toimii arviointikokoonpanon puheenjohtajana. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

INSTRUMENTTIOPINNOT 4

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- saa jatkovalmiuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen ja jatkovalmiuksia ammatillisiin opintoihin hakeutumiseen
- saa kokemuksia esiintymistilaisuuksista
- vapaa säestys, opiskelija pystyy säestämään melodioita kaikilla sointutehoilla, erilaisilla kompeilla
- kykenee tulkitsemaan eri aikakausien musiikkia
- osallistuu yhteismusisointiin
- hallitsee esiintymisen niin musiikkiopiston kuin muissakin tilaisuuksissa

Sävellajit

- kaikki duuri- ja mollisävellajit sekä kromaattisen asteikon, jotka kaikki soitetaan 2,5 – 3 oktaavin alalta, kuitenkin niin että b1 on korkein sävel

Ohjelmisto

- koostuu tekniikan eri osa-alueita harjoittavista etydeistä tai etydinomaisista teoksista, jotka monipuolisesti tukevat teknistä ja taiteellista kehitystä, sekä teoksista, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan ja tunnelmiltaan erilaisia.

Suoritus

Esitettävän ohjelmakokonaisuuden tulee sisältää 2-3 teosta, joista yhden tulee olla laajamuotoinen. Ohjelma esitetään yhdessä tai kahdessa konsertissa. Ohjelman tulee olla valmiiksi sävellettyä ja vastata tasoltaan aikaisemman opetussuunnitelman mukaisen opistotason tai D-tutkinnon tason vaikeutta. Esitettävät teokset voivat sisältyä syventävien opintojen lopputyöhön.

Arviointi

Esiintymiskokonaisuudesta annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antavat oma opettaja ja kolme kollegaa, joista yksi voi olla toisen instrumenttiryhmän opettaja, jos ohjelmaan sisältyy kamarimusiikkia ja joista

yksi toimii arviointikokoonpanon puheenjohtajana. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN LOPPUTYÖ

Musiikin laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, jonka laskennallinen laajuus on 70 tuntia. Lopputyö voi olla soolokonserttimuotoinen, yhteismusisointi-, rytmimusiikki- tai kansanmusiikkipainotteinen ja/tai musiikin perusteisiin liittyvä. Lopputyöhön voidaan myös sisällyttää muun muassa säveltämistä, sovittamista, musiikkianalyyseja, perehtymistä johonkin musiikin osa-alueeseen esimerkiksi tutkielman muodossa tai kaikkien näiden edellä mainittujen yhdistelmiä. Lopputyössä oppilas voi myös hyödyntää taiteidenvälistä osaamistaan rakentamalla yhteyksiä musiikin ja muiden taiteenalojen välille musiikin ja musiikkiin liittyvien ilmiöiden pisyessä kuitenkin lopputyön keskiössä.

Lopputyön ohjaa yksi tai useampi opettaja erikseen sovitusti. Lopputyöhön sisältyy kirjallinen osio, jonka laajuus riippuu lopputyön sisällöstä. Oppilas ja opettaja/opettajat suunnittelevat yhdessä valinnaiset syventävät opinnot lopputyötä tukeviksi. Esitys lopputyökokonaisuudesta toimitetaan kirjallisena rehtorille viimeistään 6 kk ennen suunniteltua suorituksen ajankohtaa. Suunnitelman perusteella päätetään lopputyökokonaisuus, joka täyttää opetussuunnitelman vaatimukset ja palvelee opiskelijan tarpeita sekä toiveita.

Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan lopputyölleen asettamat tavoitteet. Arviointi toteutetaan opettajakokoonpanolla, joka koostuu lopputyön osa-alueiden erityisosaajista. Lähtökohtaisesti arvioijina toimivat oman oppilaitoksen opettajat, mutta tarvittaessa arvioijaksi pyydetään ulkopuolisia osaajia. Arviointiryhmä kootaan painottaen lopputyön sisällön rakennetta. Lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia.